

Bedreiging

Niet bedreigd. De waarde als indicatorsoort is gering door de vrij grote eurytopie binnen natte terreintypen.

Taxonomie

Volgens Müller (1926) omvat deze soort in feite drie soorten:

GENUS PERIGONA

soort 325

De in Europa voorkomende soort is klein, ca. 2,5-3 mm en geelbruin van kleur.

Areaal

Het genus telt meer dan 150 soorten, die voor het overgrote deel in de subtropische en tropische gebieden van Zuid-oost-Azië voorkomen. De bij ons voorkomende soort is een kosmopoliet.

Oecologie en biologie

Zie soortbespreking. Niet in vangpotten.

Taxonomie

Opgenomen in alle Midden-Europese tabellen.

325 Perigona (Perigona) nigriceps**Areaal**

Kosmopoliet. Het oorspronkelijke verspreidingsgebied ligt waarschijnlijk in zuidelijk Azië (India, Sri Lanka). In Europa vooral Mediterraan goed verbreid: in Spanje, Italië en het Balkanschiereiland. In zuidelijk Midden-Europa (o.a. Zwitserland, Hongarije, Oekraïne) verbreid, maar plaatselijk en zeldzaam (MARGGI 1992). In Noordwest-Europa bekend vanaf de vorige eeuw en in Midden-Europa vanaf 1902 (LINDROTH 1986), maar de vangsten zijn steeds zeer verspreid en incidenteel. Ook op Madeira, de Azoren, Kaap Verdië, Ethiopië, Madagaskar, Vietnam Sumatra, Borneo, Nieuw-

A. parvulus (= *dorsalis*), *A. maculatus* en *A. notatus* (O.A. BURAKOWSKI 1957, MARGGI 1992). Zo slaat het onder *A. dorsalis* vermelde voorkomen op Madeira en de Canarische Eilanden, op *A. maculatus* en *A. notatus* (MACHADO 1992). Het wachten is op een grondige revisie van deze groep (ZIE OOK MARGGI 1992).

Guinea, Japan, Maleisië, Nieuw-Caledonië en in Noord-Amerika. **Areaalkarakteristiek:** 4, zwerver.

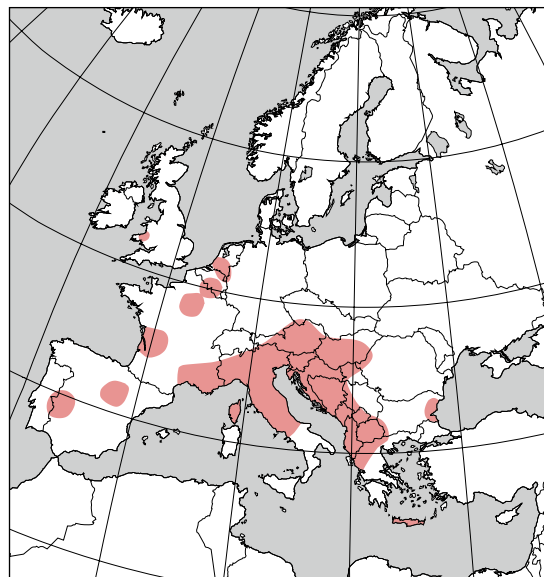
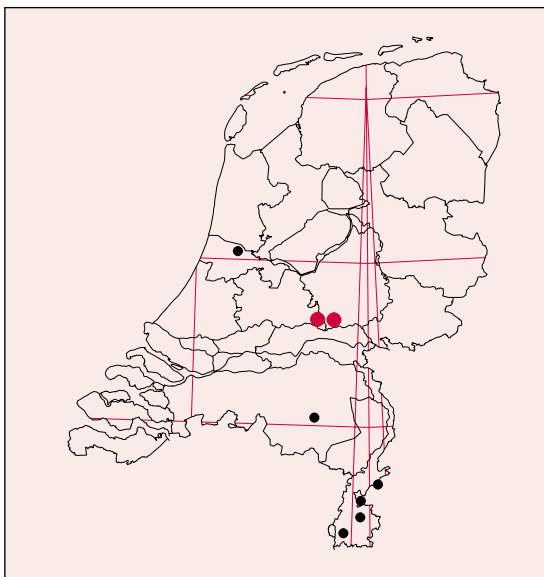
Voorkomen

In Nederland zeer verspreid, maar de meeste vangsten komen uit Zuid-Limburg. Op de Britse Eilanden pas waargenomen in de twintigste eeuw in de omgeving van Londen, nu verspreid maar incidenteel in het zuidelijke deel van Engeland, noordelijk tot Yorkshire en Zuid-Wales, waarschijnlijk nog steeds uitbreidend (LUFF 1998). In Denemarken zeer zeldzaam (BANGSHOLT 1983). In Zuid-Zweden zeldzaam en zeer plaatselijk, in Noorwegen slechts één waarneming (LINDROTH 1945, 1986). In Finland enkele vangsten vanaf 1960. In Duitsland verspreid en zeldzaam, o.a. in het Rheinland, waarschijnlijk geïmporteerd met plantenmateriaal (HORION 1941), verder in Berlijn, Sachsen, Bayern en Baden-Württemberg meest incidenteel (BARNDT ET AL. 1991, TRAUTNER & MÜLLER-MOTZFELD 1995). In Zwitserland verspreide waarnemingen in de lagere delen van het land in het westen en noorden en Tessin (MARGGI 1992). In België slechts enkele vangsten in het midden en westen van het land, maar vrij verbreid in het uiterste zuidoosten tegen de grens met Luxemburg en Frankrijk in de omgeving van Chimay; uit Vlaanderen onvoldoende gegevens (DESENDER ET AL. 1995).

Status: in Nederland en het omliggend gebied is het aantal vindplaatsen gemiddeld gelijk gebleven (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Oecologie

Een soort die voorkomt in afval van tuinplanten en oude stro- of hooihopen o.a. in de nabijheid van hertenkampen (LINDROTH 1974, 1986). Zo meldden Reclaire & Van der Wiel (1946)

325 *Perigona nigriceps*

325 *Perigona nigriceps*

vangsten door Broerse gezeefd uit plantenafval op de Oude Oosterbegraafplaats in Amsterdam (1936) en uit een oude composthoop bij Valkenburg (1937). Berger & Poot (1970) berichtten van een groot aantal exemplaren in een half vergane, schimmelende stromijt in de omgeving van Heerlen (1969). Een recente vangst op licht (Renkum 1991) (BA) geschiedde eveneens in de onmiddellijke nabijheid van een hertenkamp. In Midden-Europa beperkt tot het laagland en de heuvels, eveneens in compost en hooihopen (BURMEISTER 1939, MARGGI 1992). Marggi meldde dat de dieren ook zijn gesleept van planten waar ze wellicht een startpositie voor de vlucht kozen.

Vangpotten. Geen vangsten.

Biologie

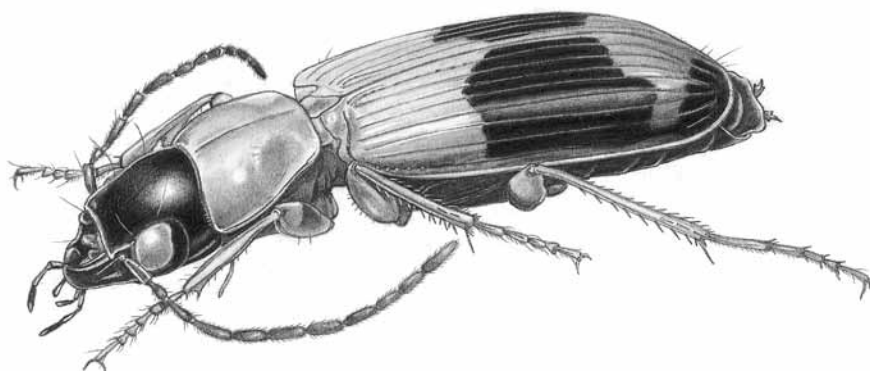
Over de activiteit binnen het etmaal is niet veel bekend, maar waarschijnlijk in hoofdzaak nachtactief. De ontwikke-

ling vindt plaats in de warmte van rottend plantenafval. De voortplantingscyclus is in hoge mate onafhankelijk van de tijd van het jaar, maar veeleer aangepast aan de toestand van de betreffende afvalhoop. De larve is onder de genuskenmerken opgenomen in de tabel van Arndt (1991).

Dispersie: macropteer. De soort beschikt volgens de meeste auteurs over goede vleugels. Vliegwaarnemingen zijn volop bekend. Meermalen op licht gevangen (ZIE KÁDÁR & SZÉL 1995). Een vangst met een 'Autokätscher' in het Wageningse Binnenveld vond ook plaats tegen de schemering (KB). Gezien de hoge mate van isolatie van de reproductieplaatsen van deze soort, moet hij over een enorme verbreidingskracht beschikken.

Bedreiging

Geen gegevens.

Figuur 238
Badister unipustulatus.

GENUS BADISTER

soorten 326-334

Veel soorten van dit genus hebben opvallende rood met zwarte tekening. De grootte varieert van 3,5 tot ca. 8 mm.

Areaal

Wereldwijd ongeveer 70 soorten, verspreid in het Holarctische en Oriëntaalse gebied (BALL 1960, HURKA 1996, KM). Ongeveer 20 soorten komen in het Palearctisch gebied voor en ca. tien in Europa, waarvan zeven in Nederland (fig. 239).

Oecologie

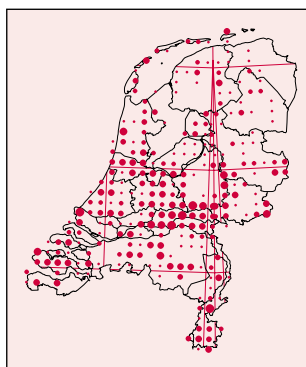
Het zijn bijna zonder uitzondering hygrofiele en vrij stenotopie soorten, die niet zelden in elkaars gezelschap gevonden worden (LINDROTH 1986). Ordinatatie zie fig. 240.

Biologie

Nachtactief. Voortplanting in het voorjaar. De meeste soorten kunnen goed vliegen.

Taxonomie

Negen soorten zijn opgenomen in de tabel van Freude et al. (1976). Belangrijke revisies zijn die van Makolski (1952) en Balazuc (1981); zie ook Brakman (1961).

Figuur 239
Badister: aantal soorten per hok, 6 klassen (1-7 soorten).

326 *Badister (Badister) bullatus*

Synoniem

Badister bipustulatus (Fabricius).

Areaal

West-Palearctische soort. In Europa, behalve het noorden. Vanaf Noord-Afrika, naar het oosten tot Noord-Iran, de Kaukasus en West-Siberië. Niet circumpolair zoals in diverse catalogi staat vermeld. De soort is weliswaar gemeld van Noord-Amerika (O.A. ASSMANN & STARKE 1990, MARGGI 1992) maar dit betreft echter andere, zeer verwante soorten (LINDROTH 1986). **Areaalkarakteristiek:** 9, Nederland: subcentraal.

Voorkomen

In Nederland verbreid, maar iets minder op de pure zandgronden. Op de Britse Eilanden in het gehele gebied, inclusief Ierland; in Schotland voornamelijk aan de kust (LUFF 1998). In Denemarken verbreid en algemeen (BANGSHOLT 1983). In Fennoscandië verbreid in het zuiden van Zweden tot ca. 60° noorderbreedte, in Zuid-Finland tot ca. 62° noorderbreedte en in Noorwegen beperkt tot het zuidoosten en de zuidkust (LINDROTH 1945, 1986). In heel Duitsland algemeen tot soms zeer algemeen (HORION 1941). Ook in Westfalen verbreid en algemeen (ASSMANN & STARKE 1990). In Zwitserland eveneens in het gehele gebied niet zeldzaam (MARGGI 1992). In België verbreid en algemeen, iets minder in de Ardennen (DESENDER 1986). **Status:** in Nederland en het omliggend gebied is het aantal waarnemingen gemiddeld toegenomen (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Oecologie

De meest eurytope *Badister*-soort en de enige die niet direct aan water is gebonden (LINDROTH 1974, 1986). Zowel in vrij droge als in natte terreinen en zowel in open terreinen als op plaatsen met enige beschaduwing. Bij voorkeur in open bossen en aan bosranden op middelmatig vochtige bodem met een goed ontwikkelde strooisellaag. In Noord-Europa ook op open, vrij droge, zandige graslanden. In Schotland gebonden aan kustbiotopen zoals duinen en duingraslanden (LUFF 1998). In Midden-Europa volgens Burmeister (1939) niet